



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 223 /2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

282/2017. (XII. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2017. május 28-án, és 2017. május 25-én előterjesztett **panaszát** a 2017. december 14-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok 2017. május 25-én, és 2017. május 28-án elektronikus úton terjesztettek elő panaszt a velük szemben 2017. május 24-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

I.

1) Az I. rendű panaszos beadványában előadta, hogy többször tett már panaszt a P. történő rendőri intézkedések miatt, de ami 2017. május 24-én történt az már felháborító lejárátás ellene.

A panaszos 11 éves fiára négy rendőr ment ki intézkedni az iskolába. A négy rendőr közül a panaszosnak a K. nevűvel már volt korábban ügye, akkor is a panaszos másik kiskorú gyerekeivel való bánásmód miatt. A panaszos állítása szerint akkor is kiderült, hogy a rendőr jogtalanul járt el, mert a panaszos hangfelvételt készített, és így a rendőr nem tudta meghazudtolni. Azóta a rendőr a panaszos véleménye szerint folyamatosan azt keresi, hogy hol tud a panaszosnak ártani. A panaszos nem tudja, hogy „milyen fegyelmi vétséget kapott” a rendőr.

A panaszos fia elment az iskolába, majd észrevette, hogy a kés a táskájában van. Kiment a folyosóra, hogy beletekerje a pulóverébe, és úgy tegye vissza a táskájába. A panaszos fia az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

előző napon a panaszosnak segített nikecell darabokat vagdalni a kukába, és ő azt hitte, hogy a másik táskába rakta vissza a kést. Ahogy bele akarta volna tekerni a kést a pulóverbe, elejtette azt, amelyet az egyik tanárnő meglátott, és azonnal szaladt szólni az igazgatóhelyettesnek, aki rögtön hívta a rendőrséget.

K. rendőr olyan durván beszélt a gyerekekkel, hogy a panaszos fia annyira megijedt tőle, hogy azt mondta, hogy kiugrik az ablakon. Emiatt a rendőr kihívta a mentőt úgy, hogy a panaszos nem volt jelen. Az igazgatóhelyettes hívta fel, hogy ő hívja a gyerekekre a mentőt, mert a rendőr „kitalálta”, hogy a gyerek öngyilkos akar lenni. A panaszos véleménye szerint mindezt csak azért, hogy a rendőr lejárassa a panaszost. Körülbelül 20 perc volt, mire a panaszos odaért az édesanyjával és a 15 hónapos kislányával az iskolához.

A négy rendőr kint állt az autónál, és a mentő is, benne a panaszos fiával, aki rémült és felfehér volt. A rendőrök gúnyosan „röhögtek” a panaszoson és édesanyján, mert a panaszos azt mondta a mentősnek, hogy hívjon gyerekorvost, majd ő beviszi a fiát autóval D.-be. A mentős is durván, lekezelően beszélt a panaszossal, még csak nem is a panaszossal íratott alá, hanem a rendőrrel, aki kijelentette, hogy ő a parancsnok, és ő kérte, hogy vigyék be a panaszos gyerekeit.

Az egyik rendőr elkezdett kamerázni, mire a panaszos is bekapcsolta a kameráját, hogy felvegye, hogy milyen megalázóan viselkedtek vele és édesanyjával szemben. K. rendőr még a nyelvét is nyújtogatta a panaszos édesanyjára a panaszos állítása szerint. A panaszos véleménye szerint felháborító, hogy egy hivatalos személy a nyelvét nyújtogatja, és a másik három rendőr pedig röhög, „mintha a cirkuszban lenne”.

A panaszos gyermekét nagyon megviselte a bánásmód, amiben részesítették, ilyenben még a bűnözőket sem részesítik, nemhogy egy 11 éves tartósan beteg, asztmás gyereket. A panaszos nem ment a fiával a mentővel, mivel a 15 hónapos gyereke hordozóban volt vele. A panaszos autóval ment a gyerekért, a doktornő kiadta a papírt, hogy a gyerek ápolat, nyugodt, öngyilkossági hajlamot nem mutat.

A panaszos szerint mélységesen felháborító, hogy ez a rendőr haragszik rá, mert kiderült az előző „perben”, hogy akkor is ilyen bánásmódban részesítette a panaszost. A panaszos meglátása szerint ellene irányult a lejáratus, és csak azért került rá sor, mert roma származásúak, és ezért a rendőr azt hitte, hogy akkor már bármit megtehet.

2) A II. rendű panaszos beadványában az előző pontban ismertetett intézkedést tartalmában megegyező módon foglalta össze, ezért ennek ismertetésétől a Testület eltekint.

3) Az I. rendű panaszos a Testület rendelkezésére bocsátotta az intézkedés végén általa rögzített videofelvételt, melynek releváns tartalmát a Testület az alábbiak szerint foglalja össze.

A felvétel elején egy női hang (valószínűleg a mentőtiszt) közli, hogy a panaszosok 20 perce a helyszínen vannak, mégsem szóltak egy szót sem a gyerekekhez. Erre az I. rendű panaszos reakciója: „de szóltam a gyerekemhez, és elmondtam, hogy mi a problémája.”. Ezután az I. rendű panaszos emelt hangon szól egy meg nem nevezett személyhez: „Maga meg minek hívott mentőt, mondja már el”. Egy férfihang erre reagál: „Én hívtam mentőt, ne kiabáljon az igazgatónővel.”. Az igazgatónő szintén közli, hogy „a parancsnok úr hívta a mentőt”. A II. rendű panaszos erre arrogáns hangnemben megkérdezi, hogy „Ő mióta parancsnok úr? Csak egy beosztott.”. Erre a jelen lévők közölték a II. rendű panaszossal, hogy „most itt a helyszínen ő a parancsnok”. Az I. rendű panaszos ezek után közölte, hogy ő is felvételt készít, mert szerinte a fia „el van látva”. A rendőr ekkor közölte, hogy az intézkedést befejezték, és a hölgy ellen készíteni fog csendháborítás miatt egy szabálysértési feljelentést. A II. rendű panaszos erre azt válaszolja, hogy nyugodtan, az I. rendű panaszos pedig azt, hogy nincsen semmiféle csendháborítás. A II. rendű panaszos ingerült hangnemben számon kéri a rendőröket, közben az I. rendű panaszos rászól, hogy „maradjál már”, és közli, hogy „milyen jó, hogy négy rendőr jön egy gyerek ellen”, valamint hogy a felvételt fel fogja tenni az

internetre. Az éppen távozó rendőrök egyike köszön: „további szép napot, viszontlátásra”. A II. rendű panaszos kiabálva közli, hogy „további szép napot, majd innen repülnek mind sorban, már ideje lesz”. Ekkor a II. rendű panaszos a rendőrök felé kiabálva azt mondja, hogy „ne csúfolódj”, és kéri a lányát, hogy „vedd fel”, mert a rendőr „kinyújtotta a nyelvét”. A Testület megjegyzi, hogy a felvételen nem látszik, hogy bármelyik rendőr kinyújtotta volna a nyelvét, vagy egyéb illetlen gesztust tett volna a panaszosok irányában. A II. rendű panaszos kiabálva közli, hogy a rendőr egy „fajgyűlölő mocsadék”. Erre a rendőr visszakérdez, „hogya mondtad, mi vagyok?”, melyre a II. rendű panaszos már csak annyit válaszol, hogy fajgyűlölő. A rendőr közli, hogy az érdekli, amit ezután mondott. A II. rendű panaszos kérdezőgeti a rendőrt, hogy „miért nyújtogatta rá a nyelvét”, a rendőr pedig ismételteti, hogy a panaszos „ismételje már meg, hogy mit mondott a fajgyűlölő után”. A II. rendű panaszos válasza erre, hogy „nem fogom megismételni, miért, süket?”. Az I. rendű panaszos erre közli az édesanyjával, hogy „hagyjad már”, mert „úgy is fel van véve ez is, és a múltkora is”. Az I. rendű panaszos közli, hogy el fogja küldeni a felvételt, miközben a II. rendű panaszos nem teljesen érthetően káromkodik, valószínűleg „b***a szájba” kifejezést használja a rendőr irányába, amelyre lánya felszólítja, hogy „te meg ne beszéljél már így”, amelyre az édesanyja reakciója az, hogy „hagyjál már, hát mit csúfolgat engem, a gyereket erőszakkal elvitték”. A lánya ekkor újra felszólítja, hogy „duguljál már be”. A II. rendű panaszos ekkor még tesz pár megjegyzést, amelyek nem teljesen érthetőek, de a mentőre két esetben is úgy utal, hogy „mentős p*csa”, majd közli, hogy „az egész iskola fel lesz jelentve”. Az I. rendű panaszos ismét megkéri, hogy fejezze be, közben a felvételre mondja, hogy öten jöttek egy gyerekre, és közli, hogy „majd felrakja a face-re, meg mindenféle” a felvételt.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) K. c. r. törzsszázlós és T. r. főtörzsörmeister 2017. május 24-én készült jelentése az alábbiak szerint foglalta össze az aznapi intézkedést.

A törzsszázlós 9 óra 53 perckor B. r. alezredes értesítette telefonon keresztül arról, hogy az általános iskola alsó tagozatos tanintézményéből telefonált a Rendőrségre az igazgatóhelyettes. Az egyik 11 éves diákjuk V. (az I. rendű panaszos fia) egy nagy kést tartott magánál az iskolában, és a tanárnak nem volt hajlandó megmutatni. Az osztálytársai megijedtek tőle.

A helyszínen 10 óra 2 perckor megjelentek a rendőrök, az igazgatóhelyettes fogadta őket, majd felkísérte őket a 6. számú osztályterembe. A teremben tartózkodott az I. rendű panaszos fia, a két tanárnője, valamint az osztálytársai. Az igazgatóhelyettes és a tanárnők elmondták, hogy a gyerekek szóltak neki a szünetben, hogy az I. rendű panaszos fia pulóveréből elővett egy hatalmas konyhakést, amit a kezében dobálni kezdett, amitől a gyerekek megijedtek, és szóltak a tanítónőnek. A tanári kar tagjai ekkor felszólították az I. rendű panaszos fiát, hogy adja elő a kést, nehogy valakinek baja essen, aminek ő nem tett eleget. Elmondta, hogy a kés a táskájában van, de a tanárok nem mertek belenyúlni abba, mert a gyerek édesanyja folyton feljelenti őket, továbbá a gyerek is mondta nekik, hogy nekik nincs joguk a táskájába belenyúlni.

Ezután a törzsszázlós felszólította a gyereket, hogy adja elő a kést, aminek ő nem tett eleget, azt mondták, hogy a táskájában van a kés, vegyék ki. A gyerek megmutatta, hogy melyik a táskája, és átadta a rendőröknek. A táska tartalmának átvizsgálásakor a törzsszázlós megállapította, hogy abban csak egy konyhakés volt, amelynek pengehosszúsága 19

centiméter volt. A helyszínen az igazgatóhelyettestől a kés visszatartásra került, a törzsszászlós az I. rendű panaszos fia ellen szabálysértési feljelentést tett közbiztonságra különösen veszélyes eszköz birtoklása miatt. Az eszköz azért az igazgatóhelyettestől került lefoglalásra, mert az intézkedés időpontjában a gyerek törvényes képviselője nem volt jelen.

Kérdésre a gyerek elmondta, hogy véletlenül vitte be az iskolába a kést, véletlenül került a táskájába, csak játszott vele. A teremben lévő diáktársai elmondták, hogy a késsel senkit nem fenyegetett, nem tett vágó, vagy szűrő mozdulatot, csak a kezében dobálta, játszott vele.

Az intézkedés közben a gyerek csendes volt, majd hirtelen el akart szaladni a teremből, hogy „hazalógjon”. Mivel az ajtón nem tudott kimenni, azt a kijelentést tette, hogy öngyilkos akar lenni, és ki fog ugrani az ablakon. El is kezdett az ablak felé rohanni, de az osztálytársai, akik az ablaknál ültek megfogták. Az egyik tanárnő ezt követően kivezette a teremből, és a folyosón beszélgetett vele. Mivel az igazgatóhelyettes elmondta, hogy a gyerek labilis, és pszichés gondjai is vannak, ami miatt kezelésben is részesül, ezért a 104 segélyhívón keresztül a törzsszászlós értesítette a mentőszolgálatot 10 óra 12 perckor.

Eközben az igazgatóhelyettes 10 óra 10 perckor értesítette telefonon a gyerek édesanyját, az I. rendű panaszoszt, és tájékoztatta a történetekről. Ezt követően szintén értesítette a gyámügyi szolgálat vezetőjét, és a gyermekjóléti szolgálat munkatársát is.

A helyszínre érkezett a mentőszolgálat, Sz. mentőtiszt vezetésével. A mentőtiszttel a rendőrök közölték a történeteket, ők pedig elmondták, hogy a gyereket további ellátás céljából D.-be, a K. K. Gy. Osztályára szállítják.

Míg a mentőautónál várákoztak, a helyszínre megérkezett az I. rendű panaszos, aki arrogáns stílusban egyből szidalmazni kezdte a mentőszolgálatot, és a rendőrséget. Az I. rendű panaszos nem akarta engedni, hogy a fiát elvigyék a mentősök, azt mondta, hogy majd ő elviszi orvoshoz. Amíg a mentő mellett folyt a szülővel a beszélgetés, egyszer sem fordult a gyermekéhez, hogy megkérdezze tőle, hogy mi történt, van-e valami baja, hanem folyton csak a mentősöket és a rendőröket szidalmazta. Sem a nagymama, sem az édesanya nem voltak hajlandók a figyelmeztetés ellenére elkísérni a gyereket a mentőautóval. A mentőtiszt ezután tájékoztatta a szülőt a jogairól és kötelezettségeiről, majd a gyerekekkel elindultak D.-be.

Mindeközben az I. rendű panaszos folyamatosan provokálta a rendőrt, és fenyegetőzött, hogy mindenkit feljelent, senki nem lesz rendőr, mentős. A vele tartózkodó II. rendű panaszos hasonló módon viselkedett, fenyegetőzött.

2) A rendőrség csatolta az intézkedés napján készült jelentést biztonsági intézkedés végrehajtásáról.

Az I. rendű panaszos fiával szemben az igazoltatást az 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről (továbbiakban: Rtv.) 29.§ (1) bekezdése alapján, az önmagát, vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy érdekében intézkedést az Rtv. 37.§ b) pontja alapján, az intézkedést öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására az Rtv. 37.§ c) pontja alapján, a személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását a 31.§ (1) bekezdése alapján foganasították az I. rendű panaszos fiával szemben. Az intézkedés során kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra.

A jelentés tartalmában megegyezik az előző pontban ismertetettekkel, ezért a Testület annak ismertetésétől a továbbiakban eltekint.

3) T. r. főtörzsszászlós és Gy. r. törzsszászlós 2017. június 27-én készítettek kiegészítő jelentést az intézkedéssel kapcsolatban.

A délelőtti órákban (pontos időpontra nem emlékeznek) más ügyben való ügyintézés céljából indultak el P. Rendőrőrsről. Az őrsről a hátsó kijáraton mentek ki, amely a M. útra nyílik, ahol a V. P. Á. Iskola alsó tagozata is található, az őrstől körülbelül 200 méter távolságra.

Az épületből kilépve látták, hogy az iskola előtt mentőautó és rendőrségi gépkocsi is állt, ezért odamentek, és megkérdezték a helyszínen intézkedő rendőröket, hogy mi történt, és kérnek-e tőlük segítséget az intézkedés sikeres befejezéséhez.

Ekkor az intézkedő rendőrök tájékoztatták a később érkezett rendőröket, hogy – a rendőrök által kötekedő, támadó magatartása miatt egyébként már jól ismert – I. rendű panaszos fia konyhakéssel ment be az iskolába a tanításra, amitől megijedtek a gyerekek. A gyerek később öngyilkossággal fenyegetőzött, ezért hozzá mentőt hívtak. Közölték továbbá az intézkedő rendőrök, hogy az intézkedést be tudják fejezni, ezért nincs szükség további rendőrök segítségére, így az intézkedésbe nem is kapcsolódtak be.

Érkezésükkor a gyermek már a mentőautóban volt, valamint kint tartózkodott 1-2 pedagógus, akikkel a rendőrök beszédbe elegyedtek. Az érkezésüket követően pár perccel megérkezett gépkocsival az I. rendű és a II. rendű panaszos, akik érkezésüket követően rögtön támadólag léptek fel a pedagógusokkal, de leginkább az OMSZ dolgozókkal szemben, követelték, hogy a gyereket engedjék ki a mentőautóból, majd ők eldöntik, hogy be kell-e vinni a gyereket a kórházba, vagy sem.

A mentőtiszt közölte az I. rendű panasossal, hogy a gyereket – mivel annak öngyilkossági szándéka volt – nem tudja elengedni, nekik kötelezettségük a gyermeket a gyermekpszichiátriára szállítani, akkor is, ha a szülő ezt nem akarja. A panaszosok ezt végképp nem akarták megérteni, és ettől kezdve kötekedően, kioktatóan viselkedtek a rendőrökkel is.

Az intézkedés során az intézkedő rendőrök a panaszosokkal végig megfelelő hangnemben beszéltek, egy alkalommal sem tettek még csak célzást sem a származásukra, részükre többször próbálták elmagyarázni, hogy miért kell a gyereket kórházba szállítani, azonban ezt ők nem tudták, és nem akarták megérteni. Az intézkedés során egyértelmű volt, hogy a panaszosok azért viselkedtek ilyen arrogánsan a rendőrökkel, az OMSZ dolgozókkal, és a pedagógusokkal, mert provokálni akarták a hatóságot.

4) K. c. r. törzsszázlós 2017. június 30-án készített kiegészítő jelentést az intézkedéssel kapcsolatban, melynek tartalmából a korábbiakhoz viszonyítva kiegészítő információt tartalmazó részeit ismerteti a Testület.

Az intézkedés során az I. rendű panaszos fiának táskájából került feltalálásra a lefoglalt igen nagyméretű konyhakés. A táska bent volt az osztályteremben, a kés semmilyen textíliával nem volt becsavarva, a táskában nem volt azon kívül semmi más egyéb.

Az intézkedés alá vont gyerekekkel szemben semmilyen megalázó hangnemet, vagy szóhasználatot nem alkalmaztak az intézkedés során, később a panaszosokkal szemben sem, különösen nem került sor nem megfelelő bánásmód alkalmazására faji, vallási, vagy egyéb hovatartozás miatt. Az intézkedés során, valamint annak végeztével sem tett olyat a törzsszázlós, amellyel a helyszínen jelen lévők közül bárkit megalázott volna. A törzsszázlós kihangsúlyozta, hogy nem tartja magát óvodásnak, nem „öltögette a nyelvét” senkire.

A törzsszázlós semmilyen peres, haragos, vagy egyéb viszonyban nem áll a panaszosokkal, ezáltal az intézkedés során részéről nem történt az intézkedés kimenetelét befolyásoló részrehajlás, az intézkedést a hatályos jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően hajtották végre.

A panaszban szereplő videofelvételt a törzsszázlós az intézkedés vége felé készítette, aminek megkezdése előtt szóban tájékoztatta a panaszosokat, hogy innentől az intézkedésről kép- és hangfelvétel készül, amit a panaszosok tudomásul vettek, mivel ezzel egyidejűleg (a felvételen is jól láthatóan) a panaszos is kézbe vette a telefonját, és közölte, hogy akkor ő is hangfelvételt készít. A hangfelvételen hallhatóan a törzsszázlós részéről elhangzott, hogy a II. rendű panasossal szemben szabálysértési feljelentést fog tenni, amelyre végül nem került sor, mivel a panaszos a figyelmeztetést követően már nem tanúsított jogellenes magatartást, csak azt megelőzően. Így a későbbiek során a felvétel megtekintését követően elállt a törzsszázlós a feljelentés megtételétől, mivel annak bizonyítására nem állt rendelkezésére kellő bizonyíték. A rendőrök értesítésére az igazgatóhelyettes által azért került sor, mert a gyerek a kést a tanárok többszöri felszólítására sem adta oda a gyerek, azonban ők nem mertek belenyúlni a

gyermek táskájába, mivel a szülőtől félnek, mert folyton feljelentgeti őket, ezért is kértek rendőri intézkedést.

A gyermeket a rendőrök az osztályteremben találták, mivel igen fiatal gyerekről van szó, a rendőrök semmiféle bántó, megalázó hangnemet nem használtak, hanem a kés hollétéről kérdezték. A gyerek a kérés után rögtön vitte a táskáját, azt kinyitotta, benne megtalálták a kést. A gyerek azt nyilatkozta, hogy véletlenül vitte az iskolába. Ezt követően a gyerek többször elmondta, hogy nem marad az iskolában, hazamegy, és öngyilkos lesz, valamint kiugrik a terem ablakán. El is indult az ablak felé, de a teremben tartózkodók megfogták. Ezek után a TIK ügyeletesével egyeztetve, annak utasítására a törzssászlós a gyermekhez mentőt hívott.

Amikor a panaszosok megérkeztek az iskolához, a gyerek már a mentőautóban ült, és ellátásban részesült. Ekkor a panaszosok emelt hangnemben, köszönés nélkül kérdőre vonták a rendőröket és a mentősöket is, hogy mit csinálnak az ő gyerekével. A mentőtisztel kiabált, hogy nem viheti a gyereket sehova, mit képzelnek, feljelent mindenkit. Az édesanyát a mentőtiszt tájékoztatta az eljárás menetéről, a jogairól és kötelezettségeiről. Ezalatt egyik panaszos se érdeklődött a gyerek egészsége felől, egyikük se nézte meg őt a mentőben, csak a rendőröket és a mentősöket becsmérelték. A panaszosok többször közölték, hogy feljelentenek és kirúgatnak mindenkit, nem fognak holnap már a rendőrségnél dolgozni. A törzssászlós megjegyezte, hogy a panaszosok minden egyes hozzájuk kapcsolódó intézkedés során elmondják a fentieket.

A panaszosokkal a törzssászlós semmilyen peres, illetőleg haragos viszonyban nem áll. Szolgálati során számtalan esetben kellett kivonulniuk a panaszoshoz különféle családi viták miatt.

A törzssászlós fontosnak tartotta kiemelni, hogy a panaszosok családja rendszeresen fenyegeti a rendőröket az intézkedések során, hogy kirúgatja őket, addig nem nyugszik, ha kell, feljelenti őket mindenhol. Az ominózus intézkedés során a II. rendű panaszos sértő megjegyzést intézett a törzssászlós felé, de a rendőr nem hallotta jól, és a panaszos nem ismételte meg. Annyit mondott még a panaszos, hogy a törzssászlós azért „keckeckedik” vele, mert „meg akarja b***ni”.

A törzssászlós megismételte, hogy intézkedései során betartja a törvényben előírt szabályokat, azok részrehajlás nélküliek, nem diszkriminatívak, és nem elfogultak.

5) V.r. alezredes 2017. június 29-én készített kapitányságvezetői átiratot az intézkedéssel kapcsolatban.

Az alezredes átirata szerint a panaszosokkal szemben intézkedésre, rendőri fellépésre nem került sor, csak az I. rendű panaszos fiával szemben.

A rendőrök az Rtv. 13.§-a alapján foganatosítottak intézkedést. Elsődlegesen a Szabálysértésekről, szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs.) 198.§-ába ütköző közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés miatt kezdték meg a rendőri intézkedést. Az I. rendű panaszos fia az intézkedés során öngyilkossági szándékra utaló magatartást tanúsított, így a rendőrök az Rtv. 37.§ b) és c) pontja alapján folytatták az intézkedést.

Peres viszonyban egyik intézkedő rendőr sem állt a panaszosokkal, azonban korábbi rendőri intézkedések miatt több esetben terjesztettek elő panaszt, melyben az egyik intézkedő rendőr érintett volt. Ez az érintettség azonban nem befolyásolta az objektív rendőri intézkedést. Az intézkedés teljes mértékben megfelelt a részrehajlás-mentes ügyintézés követelményeinek. Az intézkedő rendőrök fellépése a rendelkezésre álló információk alapján nem volt diszkriminatív, se részrehajló.

Az intézkedés helyszínén az általános iskolában kamera nem üzemel. Az intézmény bejáratához szerelt kültéri kamerát Polgár Város Önkormányzata üzemelteti, azonban ezen

felvételek 8 napig vannak tárolva, így a fenti intézkedés képanyaga már nem áll rendelkezésre.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, IV. cikkében rögzített személyes szabadsághoz való jogát, a XI. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség az I. rendű panaszos fk. fiát indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszos beadványa alapján megállapítható, hogy véleménye szerint a rendőrség indokolatlanul intézkedett a fiával szemben.

A rendőri jelentések szerint az iskola igazgatóhelyettese tett bejelentést, és kért rendőri intézkedést, mert az egyik diák kést vitt az iskolába, amelyet többszöri felszólítás ellenére nem adott át a pedagógusoknak.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

Valamennyi rendőrségi irat egységesen arról számolt be, hogy arról érkezett bejelentés, hogy egy diák kést vitt az iskolába, amelyet nem hajlandó átadni a pedagógusoknak, ezért rendőri segítségre van szükség. A fentiek alapján megállapítható, hogy szabálysértés elkövetésének gyanúja merült fel, mégpedig a Szabs. 198.§-ba ütköző közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés gyanúja. Eszerint aki a közbiztonságra különösen

veszélyes eszközök birtoklására, szállítására, forgalmazására vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el. A (2) pont szerint az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik. Mindezekre tekintettel megállapítható tehát, hogy a rendőrségnek a bejelentés nyomán kötelezettsége keletkezett arra irányulóan, hogy a bejelentésben foglaltakat a helyszínen ellenőrizze, és amennyiben szükséges, a további intézkedéseket megtegye.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, így a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el, és vonták intézkedés alá az I. rendű panaszos fiát, ezáltal nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület vizsgálta az I. rendű panaszos fiával szemben foganatosított biztonsági intézkedést.

A panaszosok állítása szerint a mentő indokolatlanul szállította a gyermeket a kórházba.

A rendőri jelentések szerint a gyermek az intézkedés során öngyilkossági szándékú kijelentéseket tett, közölte, hogy kiugrik az ablakon.

Az Rtv. biztonsági intézkedésekről szóló 37. §-a szerint a rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése, továbbá az államhatár védelme érdekében a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket; b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában; c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására; d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkivületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállításáról; e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a rendőrök az Rtv. 37.§-ának b) és c) pontja alapján jogszerűen jártak el az I. rendű panaszos fiával szemben. A gyermek az általa az iskolába bevitt kést elővette a tanteremben, azt dobálta, játszott vele. A tanárok többszöri felszólítása ellenére nem volt hajlandó átadni a kést. A későbbiek során a gyermek közölte, hogy öngyilkos akar lenni, valamint azt, hogy ki fog ugrani az ablakon. A pedagógusok arról tájékoztatták az intézkedő rendőröket, hogy a gyermek labilis, pszichés gondjai vannak, amelyek miatt kezelésben is részesül. Mindezek alapján indokolt volt a rendőrök részéről a mentőszolgálat értesítése. A mentőszolgálat munkatársai kérésük után a gyermek pszichiátriára való beszállításáról döntöttek.

A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a gyermek magatartása alkalmas volt arra, hogy a mentőtisztben felmerüljön a pszichés probléma lehetősége, és ezért – a gyermek érdekében – a kórházba szállításáról döntsön. Mindezekre tekintettel

megállapítható, hogy nem sérült az I. rendű panaszos fiának személyi szabadsághoz való joga.

3) A Testület vizsgálta az intézkedés diszkriminatív, illetőleg részrehajló voltát.

A panaszosok beadványukban sérelmezték, hogy véleményük szerint az intézkedő rendőrök roma származásuk miatt részesítették őket nem megfelelő elbánásban, továbbá úgy gondolják, hogy az egyik rendőr amiatt intézkedik velük szemben nem megfelelően, mert neheztel rájuk „peres” viszonyukra tekintettel.

A rendőri jelentésekből kiderül, hogy a panaszossal egyik rendőr sem állt peres, vagy haragos viszonyban. Az egyik intézkedő rendőr érintett volt a panaszosok által korábban benyújtott panaszok egyikében, azonban ez a rendőri jelentések szerint nem befolyásolta az intézkedés objektív voltát. Az intézkedést részrehajlás-mentesen foganasították és folytatták le, nem volt se diszkriminatív, se részrehajló jellegű.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélküliség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület ezen a ponton hivatkozik a Rendőri Hivatás Etikai Kódexében szereplő 5. pontra, amely szerint a „rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz kínzást, könyörtelen, embertelen vagy megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el. Empátiával fordul embertársai felé, védelmet és segítséget nyújt a rászorulóknak.”

A Testület megismétli, hogy az I. rendű panaszos fiával szembeni intézkedés szabálysértés elkövetésének gyanúja miatt jogszerű és indokolt volt, nem fedezhető fel benne olyan momentum, amely alapján elfogult, vagy diszkriminatív intézkedésre lehetett volna következtetni.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált esetben a panaszosokkal szembeni eljárás nem ütközött a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, egyúttal nem sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sem.

4) A Testület vizsgálta a panaszosokkal szemben foganasított intézkedés során alkalmazott hangnemet és bánásmódot.

A II. rendű panaszos beadványa szerint az egyik intézkedő rendőr a „nyelvét öltögette” rá az intézkedés közben.

A rendőri jelentések kifejezetten cáfolták a panaszosi állítást, a megjelölt rendőr jelentésében többször hangsúlyozta, hogy „nem óvodás”, ebből következően nem öltögette a nyelvét a panaszosra.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdés második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor,

amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel összhangban ugyanis az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület az ügy gondos mérlegelése után megállapította, hogy a panaszosok által bizonyítékként értékelt videofelvételen egyértelműen látszik, hogy amikor a II. rendű panaszos nyelv-öltögetésről beszél az általa megjelölt rendőr nem nyújtotta ki a nyelvét, és nem tett semmilyen tiszteletlen gesztust, amelyet a panaszos megalázóként értékelhetett volna. A videofelvétel alapján megállapítható, hogy a rendőrök az intézkedés ezen részén udvariasan, és szakszerűen jártak el a panaszosokkal szemben. A Testület megjegyzi, hogy éppen a II. rendű panaszos volt az, aki arrogáns hangnemben, illetőleg kiabálva káromkodott, és becsmérlő szavakkal illette az intézkedő rendőrt. Emiatt az I. rendű panaszos is többször felszólította arra, hogy fejezze be ezt a viselkedést.

Mindezekre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a rendőrök által alkalmazott hangnem, illetőleg bánásmód nem sértette a II. rendű panaszos emberi méltóságához való jogát.

IV.

A Testület megállapította, hogy az intézkedő rendőröknek fennállt az intézkedési kötelezettsége, tehát nem sérült az I. rendű panaszos gyermekének tisztességes eljáráshoz való joga a vele szemben foganatosított intézkedés által. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a biztonsági intézkedés foganatosítása szükséges és indokolt volt, ezért nem sértette az I. rendű panaszos gyermekének személyes szabadsághoz fűződő jogát. Az intézkedés diszkriminatív, illetőleg részrehajló jellegét semmilyen körülmény nem támasztotta alá, az intézkedés foganatosításának oka a bejelentés alapján feltárt szabálysértés

elkövetésének gyanúja volt, azaz nem ütközött a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, és egyúttal nem sértette a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő jogát. A II. rendű panaszosra az általa megjelölt rendőr nem „öltögette a nyelvét”, ezáltal nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2017. december 14.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZESZETÜLET